

עמ"ת 30618/12/20 - סהר טבול נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"ת 30618-12-20 (עציר)
תיק חיצוני: 284232/2020

בפני	כבוד השופטת שושנה ליבוביץ
מבקש	סהר טבול (עציר)
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט הבכיר י' צימרמן) במ"ת 62085-06-20 מיום 7.12.20 בה אישר את החלטת הממונה על הפיקוח האלקטרוני להורות על מעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו עקב הפרה של תנאי הפיקוח.

הרקע וההליכים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של שינוי זהות רכב, החזקת נשק, החזקת תחמושת והחזקת אבזר לנשק. לפי עובדות כתב האישום, ביום 8.6.12 המבקש הגיע יחד עם אחיו לסוכנות להשכרת רכב, בה שכרו רכב. לאחר מכן רכשו סרט בידוד (איזולירבנד) שחור, שתי מסכות סקי, שני זוגות כפפות ומיכל גז מדמיע גדול. הם זייפו שלוש ספרות בלוחיות הזיהוי של הרכב, הקדמית והאחורית, באמצעות האיזולירבנד. הם הגיעו לחניון בו החנו את הרכב. המבקש החזיק ברכב, בתוך תיק שחור מאחורי מושב הנהג, אקדח חצי אוטומטי, קליבר 9 מ"מ ומחסנית ובתוכה שישה כדורים לאקדח 9 מ"מ. בשל כך שהחנו את הרכב בחנייה השייכת לדיירים אחרים הוזעקה נידת משטרה לחניון ובחיפוש שנערך בו אותר התיק ובתוכו האקדח והתחמושת.

3. לאחר קבלת תסקיר מעצר הורה בית משפט קמא על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני בעיר קריית גת בפיקוח מספר ערבים וערבויות כספיות (החלטה מיום 13.9.20). ערר שהוגש על החלטה זו לבית המשפט המחוזי נדחה. בין היתר, נקבע בהחלטה זו כי: "במקרה דנא, מדובר במי שמיוחסת לו החזקה של אקדח, מחסנית וכדורים, וכאשר מכלול הנסיבות מצביע לכאורה על כוונה לביצוע פשע. כאמור, למשיב

עבר פלילי מכביד ונגזר עליו עונש מאסר בעבודות שירות. עם זאת, הוצעה חלופה הדוקה בעניינו של המשיב, באופן שתאם את המלצת שירות המבחן ושנראה כי בית משפט קמא סבר, על מותביו השונים, שדי בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב באופן סביר, כנדרש על פי חוק המעצרים" (עמ"ת 32411-09-20 מדינת ישראל נ' טובול (עציר), פסקה 8 (15.9.2020)).

4. ביום 3.11.20 ביקש המבקש, באמצעות בא כוחו, לפתוח חלון באיזוק לצורך פגישה במשרדו של בא כוחו בירושלים ביום 9.11.20 בין השעות 16:00 עד 19:00. המבקש בושש לחזור למקום מעצר הבית בשעה שנקבעה. הוא הוזמן לשימוע בפני הממונה לפיקוח אלקטרוני (להלן: הממונה).

5. בגיליון השימוע פורט כי "מברור ראשוני טען כי נפגש עם בא כוחו בירושלים אולם איחר לחזור בשל עיכובים בדרך, בהמשך ולאחר שיחה עם הערב התברר כי המפוקח כלל לא היה בעיר ירושלים אלא באשדוד. המפוקח והערב טענו כי נפגשו עם עורך הדין באשדוד לפגישה קצרה ובהמשך קנו בגדים. שינוי הגרסה עורר את חשדם של המבררים, אשר החליטו לבדוק לעומק את הדברים עם ב"כ של המפוקח וזאת לאור החשד כי המפוקח כלל לא נפגש עם בא כוחו... נתבקש עורך הדין להבהיר תוך 3 ימים האם הנדון הגיע למשרדו במועד המבוקש העביר מענה כתוב כי המפוקח לא הגיע לפגישה". בשימוע שנערך לו הודה המבקש בכך שעשה טעות וכן ששיקר בעניין נסיעתו לעורך הדין. הוא הציג גרסה נוספת למעשהו וטען כי הערב הגיע על מנת לקחת אותו מקרית גת לירושלים, הוא הגיע מאוחר, המבקש חשב שלא יגיעו בזמן אז במקום זה החליטו לנסוע לאשדוד לקנות בגדים.

6. עורך השימוע המליץ על הפסקת תכנית הפיקוח לאלתר והמלצתו התקבלה. בהחלטת הממונה נקבע כי: "בפנינו איפוא הפרה בוטה וחמורה של תוכנית הפיקוח והפרה חמורה של האמון שניתן במפוקח על ידי בית המשפט כאשר אישר לו חלון למטרה ספציפית לפגישה עם בא כוחו ולאחר מכן הפרה חמורה של האמון שניתן בו על ידי יחידת הפיקוח וניסיון ליצור מצג כוזב בפני מפקחי הפקא"ל הן על ידי המפוקח והן על ידי המפקח הערב מטעמו. בנסיבות אלה אני סבור כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו האינהרנטית של המפוקח לנוכח האישומים החמורים התלויים ועומדים נגדו באמצעות תוכנית הפיקוח והגם שמדובר בהפרה ראשונה - חומרתה ונסיבותיה הן כאלו המצדיקים את הפסקת הפיקוח ואת מעצרו". לפיכך הורה הממונה על הפסקת הפיקוח ומעצרו (החלטת הממונה מיום 1.12.20).

ביקורת שיפוטית על החלטת הממונה

7. ביום 7.12.20 התקיים דיון בבית משפט קמא בעניין הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני. נקבע כי אין עילה להתערב בהחלטת הממונה. אמנם לא נטען כי המבקש ביצע עבירות נלוות בעת הפרת תנאי המעצר, אולם בנסיבות העניין מדובר בהפרה מהותית וחמורה ובהפרת אמון בוטה. צוין כי המבקש נתן שלוש גרסות שונות באשר לנסיבות ההפרה. האחת, שנפגש עם בא כוחו בירושלים אך איחר לחזור למקום מעצרו בשל עיכובים בדרך, גרסה שהופרכה כאשר מבירור שנערך עם הערב עלה כי המבקש שהה באותה עת בעיר אשדוד. השנייה, המבקש והערב טענו כי נפגשו עם הסנגור באשדוד לפגישה קצרה ובהמשך קנו בגדים, גרסה שהופרכה כאשר מהבירור עלה כי המבקש לא נפגש עם עורך דינו, לא באשדוד ולא בירושלים. השלישית, שהמבקש היה בדרך לסנגורו אך הערב איחר והעורר ניצל את החלון שנפתח לו ונסע לאשדוד, גרסה שעלתה רק בדיון. נקבע כי מלבד חומרת ההפרה, במצב בו נמסרו שלוש גרסות שונות קיים קושי ליתן במבקש אמון. בית המשפט קמא הוסיף וקבע כי העבירות המיוחסות למבקש הן ברף חומרה גבוהה, כאשר מלכתחילה לא בנקל מתאפשר לגבין מעצר בית בפיקוח אלקטרוני. לכך מצטברות גם הרשעותיו של המבקש, אשר רק בחודש מרץ 2020 נגזר דינו בגין עבירה של סחר בסמים, אותן ביצע תוך כדי המתנה לביצוע עבודת שירות. בנסיבות אלה, נוכח המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמבקש והעדור אמון בו, נקבע כי אין עילה להתערב בהחלטת הממונה. לפיכך הורה בית משפט קמא על מעצרו עד תום ההליכים.

טענות הצדדים

8. המבקש לא חולק על כך שהפר את תנאי הפיקוח האלקטרוני ושעליו ליתן את הדין על כך. ברם לטענתו, בנסיבות העניין לא היה מקום לנקוט נגדו סנקציה כה חמורה. מדובר בהפרה בודדת, שלא לוותה בפגיעה כלשהי נוספת או בכל אינטרס ציבורי חשוב נוסף. הוא לקח אחריות על ההפרה והביע חרטה כנה על מעשיו.

9. המשיבה טענה כי עסקינן בבקשת רשות ערעור על החלטת בית משפט קמא שדחה ערר על החלטת הממונה. בקשת רשות ערעור על החלטת הממונה דומה לבקשה ב"גלגול שלישי" אשר היקף ההתערבות בה צר ומוגבל למקרים חריגים שמקרה זה אינו נמנה בכללם. אף לגופו של עניין אין להיעתר לבקשה, בשים לב לחומרת העבירות בהם הואשם המבקש, לעברו הפלילי, למהות ההפרה ולגרסות הסותרות שנתנו על ידו בעניינה, המעידות שאין ליתן בו כל אמון. מטעמים אלה אין עילה להתערב בהחלטת בית המשפט קמא.

המסגרת הנורמטיבית

10. סעיף 22 ח' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים או החוק) מסדיר את אופן הפסקתו של פיקוח אלקטרוני. החוק מסמך את הממונה להורות על הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני והחזרת המפוקח למעצר כאשר:

"היה לממונה יסוד סביר להניח כי מפוקח הפר את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני וחזר והפר אותם גם לאחר התראה או כי הפר הפרה מהותית של תנאי הפיקוח..." (סעיף 22ח(ב)(1)).

עיננו הרואות כי חוק המעצרים מבחין בין הפרה להפרה מהותית, כאשר לגבי הראשונה קיימת הצדקה להפסיק הפיקוח רק אם ישנה חזרתיות בעניין ההפרות ואילו לגבי הפרה מהותית אין דרישה כאמור. "הפרה מהותית של תנאי הפיקוח" מוגדרת בסעיף 22ח(ז) לחוק המעצרים וכוללת גם: "יציאה ממקום הפיקוח שלא לפי תכנית הפיקוח או בלא קבלת אישור לכך, לרבות יציאה לחלון פיקוח שלא לפי השעות שנקבעו לכך, והכל לפרק זמן או בתדירות שקבע המנהל בנוהל שאישר והובא לידיעת המפוקח" (סעיף 22ח(ז)(1) לחוק). תנאי מקדים למתן החלטה כאמור הוא מתן זכות שימוע למפוקח (סעיף 22ח(ב)(3)).

11. החוק מתווה את השיקולים שעל הממונה לשקול בבואו להחליט לגבי הפסקת הפיקוח האלקטרוני אשר כוללים "בין השאר, את חומרת העבירה שבה מואשם המפוקח ואת נסיבותיה, את מהות ההפרה ואת נסיבותיה, וכן נסיבות נוספות הנוגעות לעניין, ובכלל זה היותו של המפוקח קטין" (סעיף 22ח(ב)(2)).

12. במקרים בהם הממונה מורה על הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני, העצור מובא לפני בית המשפט בהקדם האפשרי, כאשר בגיר יובא לא יאוחר מתום שלושה ימים מיום הפסקת המעצר וקטין לא יאוחר משלושים ושש שעות ממועד זה. בית המשפט בוחן את החלטת הממונה והוא "רשאי להותירה על כנה, לבטלה, או להורות על המשך החזקתו של העצור בפיקוח אלקטרוני..." (סעיף 22ח(ג)(1)). בית המשפט מקיים את הדיון במעמד הצדדים, כאשר העצור מיוצג על ידי עורך דין בכפוף לחריגים (שם). על החלטת בית המשפט ניתן להגיש בקשה למתן רשות ערעור (סעיף 22ח(ד) לחוק).

13. בפסיקה נקבע כי בקשת רשות ערעור על החלטת הממונה דומה לבקשה ב"גלגול שלישי". זאת, משום שהחלטת הממונה, שלו כשירות של שופט שלום, היא החלטה מנהלית מעין שיפוטית המובאת באופן אוטומטי לביקורת שיפוטית לפני בית המשפט. משכך, מתן רשות ערעור תינתן במקרים חריגים שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות כללית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (בש"פ 1988/17 גנגינה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 ואסמכתאות שם (27.3.2017), להלן: עניין גנגינה); בש"פ 1375/18 גבאי נ'

מדינת ישראל, פסקה 9 (28.2.2018)). ההחלטה לא משנה את מעמדו המשפטי של העצור אלא רק את מקום המעצר, שכן הוכרע כבר כי התקיימו התנאים הנדרשים על מנת להורות על מעצר וכן שלא ניתן להשיג את מטרתו בדרך של שחרור בערובה (עניין גנגינה, פסקה 12 ואסמכתאות שם).

דין והכרעה

14. כאמור לעיל, בית המשפט קמא קבע כי לא ניתן ליתן במבקש אמון, שכן לא רק הפר את תנאי מעצרו, אלא במקום להודות מיד באמת, שיקר וכיחש בהקשר זה. החלטת בית משפט השלום, למרות חשיבותה הרבה למבקש באופן ספציפי, אין לה השלכות רוחב כלשהן והיא מעוגנת בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנדון. די בכך על מנת לדחותה.

15. אף לגופו של עניין איני סבורה שקיימת עילה המצדיקה להתערב בהחלטת בית משפט קמא. כמפורט לעיל, המבקש יצא ממקום הפיקוח שלא לפי תכנית הפיקוח, שכן חלף קיום פגישה עם עורך דינו השתמש בחלון שנפתח לצורך כך באיזוק האלקטרוני לצרכיו שלו. לפי אחת הגרסאות שמסר הוא נסע לאשדוד לקנות בגדים. בהעדר פיקוח אפקטיבי, ונוכח שלל הגרסאות שנתנו על ידו בהקשר זה, אין ידיעה ברורה לגבי האופן בו ניצל את פתיחת החלון, פרט לכך שהדבר לא נעשה בהתאמה לתכני הפיקוח. בהתנהלותו זו הפר המבקש הפרה מהותית את תנאי הפיקוח. לפיכך לממונה הוקנתה סמכות להפסיק את מעצרו.

16. בכך לא סגי, שכן סמכות לחוד ושקול דעת לחוד. אני תמימת דעים עם מסקנת בית משפט קמא שלפיה לא נפל פגם באופן בו הפעיל הממונה את שקול דעתו. למבקש יוחסו בכתב האישום שהוגש נגדו עבירות נשק, שחומרתן ברף החמור, ואשר נקודת המוצא לגביהן היא מעצר מאחורי סורג ובריה. בנוסף, עברו הפלילי מכביד. חרף האמור, בית המשפט קמא אפשר את מעצרו של המבקש במעצר בית בפיקוח אלקטרוני, שכן סבר כי ניתן לבטוח שלא יפר את האמון שניתן בו. בנוסף לכך, בית המשפט העריך שמדובר בחלופה הדוקה, המורכבת הן ממפקחים אנושיים שניתן להסתמך עליהם שיבצעו את תפקידם ללא דופי ומפיקוח אלקטרוני המאפשר מעקב צמוד אחריו. תנאים אלה היו אבן הפינה עליה הושתתה החלטתו לאשר חלופת מעצר, חרף הנסיבות החמורות שאפפו את הפרשה. בהתבסס על התרשמות זו, נדחה ערר שהוגש על ידי המשיבה. בדיעבד הסתבר כי לא היה מקום לסמוך על המבקש עצמו ואף מערך הפיקוח האנושי כשל במשימתו. לכך יש להוסיף, כי אלמלא התעכב המבקש מעבר לזמן שהוקצב לו מחוץ למקום המעצר, והערנות שגילו בעניינו, המבקש היה עלול להכשיל גם את מערך הפיקוח האלקטרוני, ולהפכו לחסר ערך.

17. כאמור, ב"כ המבקש טוען כי יש להתחשב בכך שלא נלוו להפרה ביצוע של עבירות נוספות ולא נפגעו אינטרסים נוספים. ב"כ המבקש הפנה להלכות שונות של בית המשפט העליון אשר מהן ניתן ללמוד, לטענתו, כי כאשר מדובר בהפרה בודדת, או כאשר אין עבירות נלוות, אין מקום לנקוט סנקציה חמורה וניתן לנקוט אמצעים מידתיים יותר (בש"פ 1486/07 יטח נ' מדינת ישראל (25.2.2007); בש"פ 980/12 פלוני נ' מדינת ישראל (8.2.2012) להלן: עניין פלוני ובש"פ 3007/15 מדינת ישראל נ' דרי (1.5.2015) להלן: עניין דרי).

18. תחילה יצוין כי נוכח הסתירות בין הגרסאות השונות שנתנו על ידי המבקש והערב לגבי נסיבות ההפרה, אין דרך לברר מה עשה המבקש באותן שלוש שעות שבהן הסתובב באופן חופשי ללא כל פיקוח. העובדה שהמבקש לא דיווח באופן אמין בעניין זה, מוסיפה לאירוע נופך של חומרה.

אשר להלכות שאליהן הפנה ב"כ המבקש, התשתית הנורמטיבית בעניין שונה, שכן אין מדובר על בקשות רשות ערעור על החלטת בית משפט קמא שעניין החלטת הממונה על הפסקת מעצר בפיקוח אלקטרוני. כאמור, בבקשות מסוג זה היקף ההתערבות השיפוטית מוגבל. אף נסיבותיו של כל אחד מהמקרים אליהם הפנה ב"כ המבקש שונות מענייננו. בעניין דרי, ההפרות בוצעו כאשר הנאשם היה נתון במעצר בית שכלל חלונות התאווירות. הנאשם שהה בחלופה זו, חלף מעצר בפיקוח אלקטרוני בו היה נתון קודם לכן, לאחר שנקבע כי חל כרסום משמעותי בראיות תביעה. בנסיבות מיוחדות אלה, לא נמצא מקום להחזירו ממעצר בית - ללא פיקוח אלקטרוני - למעצר מאחורי סורג ובריח. הנסיבות במקרה דנן שונות. בעניין יטח הדיון הוחזר לבית משפט קמא לצורך בחינת חלופת מעצר אחרת. הנאשם לא הוחזר למקום המעצר שבו שהה קודם לכן. בענייננו, המבקש לא הציע שתישקל בעניינו חלופת מעצר אחרת. ככול שבידו להציע חלופת מעצר מתאימה, חלף החלופה שכשלה, במקום אחר ותחת פיקוח של ערבים ראויים, ישקול הגשת בקשה לעיון חוזר לבית משפט קמא. בעניין פלוני נדונו תנאי שחרור במסגרת שחרור של הנאשם **בשנית** לחלופת מעצר. לא זה השלב הנדון בענייננו. לפיכך אין להקיש ממקרים אלה לענייננו.

19. מכל האמור עולה שאין עילה להתערב בהחלטת בית המשפט קמא. התוצאה היא, שהבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' טבת תשפ"א, 21 דצמבר 2020, בהעדר
הצדדים.